Yazma Stratejileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yazma Stratejileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33106

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yazma Stratejileri Ölçe?i (YSÖ), **Alev Özbay** taraf?ndan 2008 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, özellikle yabanc? dilde bilgilendirici yazma görevlerini yerine getirirken ö?rencilerin kulland??? **öz düzenleme becerilerinin** (öz düzenleme becerilerinin) kullan?m? ile akademik ba?ar? aras?ndaki ili?kiyi incelemek amac?yla tasarlanm??t?r. YSÖ, yazma sürecinin planlama, taslak olu?turma ve gözden geçirme a?amalar?na yönelik bili?sel ve üstbili?sel stratejileri ölçen 30 maddeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yazma stratejileri, öz düzenleme, yabanc? dilde yazma, psikometrik araç, **Likert ölçe?i**, doktora tezi, bili?sel süreçler.

Yazarlar

Alev Özbay

Amaç

Yazma Stratejileri Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin bilgilendirici metin yazma sürecinde bilinçli olarak uygulad?klar? stratejileri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu araç, yazma sürecinin farkl? evrelerinde (planlama, uygulama ve revizyon) kullan?lan spesifik davran??lar? ve dü?ünce biçimlerini nicel olarak belirleyerek, yazma ba?ar?s?n? etkileyen stratejik fark?ndal??? ortaya koymay? hedeflemektedir.

Ölçek, ayn? zamanda yabanc? dil e?itimi ba?lam?nda, ö?rencilerin yazma görevlerine yakla??mlar?n? anlamak ve bu stratejilerin ö?retilebilir yönlerini belirlemek için pedagojik ara?t?rmalara zemin haz?rlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, **öz düzenleme** becerilerinin yazma ba?ar?s?ndaki kritik rolünü teyit etmeye yönelik önemli bir ad?md?r.

Yap?

YSÖ, yazma eylemini dinamik ve çok a?amal? bir süreç olarak ele alan bili?sel yakla??ma dayanmaktad?r. Ölçek, bireyin yazma öncesi, yazma s?ras? ve yazma sonras? olmak üzere üç ana a?amada kulland??? stratejileri ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, ö?rencilerin yazma görevlerini etkili bir ?ekilde yönetmek için kulland?klar? **yazma stratejileri** havuzudur.

Ölçek toplamda 30 madde ve bu maddeleri kapsayan 3 alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, yazarlar?n hedeflerini belirleme, içeri?i organize etme, okuyucu beklentilerini kar??lama ve metni

ARABPSYCHOLOGY.COM

etkili hale getirmek için revizyon yapma gibi farkl? stratejik alanlar? temsil etmektedir.

Geçerlik

Yazma Stratejileri Ölçe?i'nin yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri yoluyla incelenmi?tir. Faktör analizi öncesinde, verilerin örneklem uygunlu?u ve faktörlenebilirli?i de?erlendirilmi?tir.

Elde edilen sonuçlara göre, **KMO** (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunlu?u indeksi 0,96 gibi yüksek bir de?erde bulunmu?tur. Bu sonuç, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun anlaml?l???n? test eden **Bartlett Küresellik Testi** (Bartlett testi) sonucu ise 0,001 düzeyinde istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur ($p < 0.001$). Bu de?erler, YSÖ'nün yap?sal bütünlü?ünün güçlü oldu?unu ve maddelerin ortak bir yap?y? ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, **Cronbach's Alpha** (Alfa iç tutarl?k katsay?s?) yöntemi kullan?larak hesaplanm??t?r. Yazma Stratejileri Ölçe?i'nin genel Alfa iç tutarl?k katsay?s? 0,95 olarak rapor edilmi?tir.

0,95'lik bu katsay?, ölçe?in maddeleri aras?nda yüksek düzeyde bir homojenlik ve iç tutarl?l?k bulundu?unu i?aret etmektedir. Bu sonuç, YSÖ'nün son derece güvenilir bir araç oldu?unu ve tutarl? ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan faktör analizi sonucunda, Yazma Stratejileri Ölçe?i'nin 30 maddeden olu?an ve 3 alt boyuta sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu alt boyutlar?n, yazma sürecinin farkl? a?amalar?na kar??l?k geldi?i dü?ünülmektedir.

Mevcut örnek maddelerden yola ç?k?larak, alt boyutlar?n kabaca ?u stratejik alanlar? temsil etti?i ç?kar?labilir: 1) Planlama ve Hedef Belirleme Stratejileri, 2) Uygulama ve ?zleme Stratejileri, ve 3) Revizyon ve Etkililik Stratejileri. Bu çok boyutlu yap?, ö?rencilerin yazma sürecini yönetme becerilerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeye olanak tan?maktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

Format: 30 maddelik, 5'li **Likert** (Likert) tipi derecelendirme ölçe?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yabanc? dilde bilgilendirici metin yazma e?itimi alan ö?renciler.

Ya? Grubu: Yüksekö?retim ö?rencileri (Doktora tezi ba?lam?nda, genellikle üniversite düzeyindedir).

Popülasyon Detaylar?: Öz düzenleme becerilerini kullanarak yabanc? dilde akademik veya bilgilendirici yazma görevlerini yerine getiren bireyler.

Test Metodolojisi: Bireyin kendi yazma davran??lar? hakk?ndaki alg?lar?n? ölçen öz-bildirim (self-report) yöntemi. Cevaplar 5 dereceli bir ölçek üzerinde ("1= hiç yans?tm?yor" ile "5= tam yans?t?yor" aras?nda) puanlanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

KMO, Bartlett, Cronbach's Alpha, yabanc? dil, stratejik yazma, ölçme arac?, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: Sa?lanmam??t?r.

Yaz??ma Adresi: Alev Özbay, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008 tezi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2008

?zinler ve Ücret: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m? için sorumlu yazar olan Alev Özbay'dan izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda izin prosedürleri tezin ait oldu?u kurum ve yazar?n politikalar?na tabidir.

Kaynakça

Özbay, A. (2008). *Yabanc? dilde bilgilendirici yazma alan?nda **öz düzenleme becerilerinin** kullan?m? ve ba?ar? aras?ndaki ili?ki* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: yazma-stratejileri-olcegi-toad.pdf

Yazma Stratejileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

ölçekte 30 madde 3 alt boyut bulunmaktad?r.
1. Yazmaya ba?lamadan, okuyucu beklentilerini göz önünde bulundurarak ne yazaca??ma dair bir planlama yapar?m (m1)
2. Yazma s?ras?nda, yazd?klar?m? okuyucu aç?s?ndan ilgi çekici hale getirebilmek için kulland???m baz? stratejiler vard?r (mizah, istatistikler, vs) (m2)
3.Yazmay? tamamlad?ktan sonra ifadelerimi daha etkili hale getirmek için çaba sarf ederim.(m3)

ARABPSYCHOLOGY.COM